

Onko sinulla hetkinen aikaa Raamatun lukemiseen?

MIKSI LUKISIN RAAMATTUA?

- armonväline
- Jumalan rakkauskirje
- ei suoritusväline

MITEN LUKISIN RAAMATTUA?

- läpi
- liian tuttua tekstiä, tekee mieli harppoa, skipata – tekstisokeus

MUISTIINPANOJEN TEKO

- vihko, raamattupäiväkirja
- Pyydä Jumalaa puhumaan sinulle
- Luo yleiskuva tekstistä
- Huomaa yksityiskohtia (kuka mitäkin sanoo, sävyt, kenelle, painotukset...)
- Kuka puhuu, onko joku hiljaa?
- Puhe, vertaus, kertomus, tapahtumien kuvaus?
- Tekstin sinussa herättämiä tunteita ja ajatuksia
- Kysymyksiä, joita teksti herätti

MITÄ MISSÄ MILLOIN KUKA KENELLE JA MIKSI Tosiasiat.

HAVAINNOT.

Avainsanat. Kirjoittajan painotukset? viittaukset toisaanne Raamattuun.

Historiallisen tilanteen peili?

Karttojen suoma apu.

Tekstin henkilöt...

TULKINTA

Mitä tämä tosiasia merkitsi tälle ihmiselle?

Onko asia tärkeä?

Mikä olisi tekstin otsikko?

SOVELLUS

Mitä teksti opettaa minulle? Meille? Mitä Jeesus tahtoo opettaa?

Miten me voimme saada omaksemme sen mitä tekstin ihmiset saivat?

Onko kyseessä laki vai evankeliumi?

Miten selität Raamattua muille?

– KYSYMYS RYHMILLE: Miksi Raamattua ylipäänsä selitetään?

– Tehtävämme on opastaa lukijaa sisälle samaan METODIIN kuin mitä itse käyttää Raamattua lukiessaan/ tutkiessaan. Toisin sanoen opettaa lukijaa itseään sisälle Sanaan ja samoille tiedon lähteille joilta itse ammentaa.

– Kirjoittamistehtävään lähdetään RUKOILLEN: "Puhu, Herra, palvelijasi kuulee."

– Työhön ryhdyttäessä otetaan selvää tai pa-

lautetaan mieleen, ketkä tekstiäni lukevat.

Esimerkiksi Hetkisen ja Perustan raamatunselityksillä on erilainen funktio.

TEHTÄVÄ RYHMILLE: Ottakaa selvää Hetkisen ja Perustan raamatunselitysten ominaispiirteistä.

– Tekemiemme HAVAINTOJEN POHJALTA ohjaamme lukijaa tekemään havaintoja *kaikilla aisteillaan*. Ihmisellä on muutakin kuin äly ja tiedonhalu! Hänellä on perustarpeet ja tunne-elämä, sosiaaliset suhteet tai niiden puute. Hän tekee jatkuvasti eettisiä valintoja. Tämä koskee sekä kirjoittajaa, hänen lukijaansa että niitä henkilöitä,

joista Raamattu kertoo.

– Ei ole siis pakko värittää tekstiä nykyajasta otetuin esimerkein.

TEHTÄVÄ:

Pohtikaa ryhmissä, miten saatte lukijan kiinnostumaan kirjoituksestanne. Miten mielenkiintoa pidetään yllä? Millaiset asiat sanelevat käytettäviä keinoja?

Raamatun kertomuksesta todennäköisesti löytyy elävään elämään olennaisesti kuuluvia kysymyksiä. Kirjoituksesta tulee todennäköisesti mielenkiinnoton, ellei se liity mitenkään omaan arkeemme (ellei yleisönä satu olemaan Teologisen Aikakauskirjan lukijakunta).

Hetkisen kirjoitusohjeet

tekstin pohjalta.

Anna

hänelle aineksia tulkita, soveltaa ja kiteyttää lukemansa

tulkintaan ja sovellukseen.

TEHTÄVÄMME ON INNOSTAA RAAMATUN TUTKIMISEEN

Kiitos, että olet lupautunut tehtävään. Raamatunlukijain Liitto tarjoaa Sinulle palkkioksi vain Hetkisen vuosikerran ja kirjoittajankappaleet. Mutta uskomme, että Raamatun parissa työskentely palkitsee aina tekijänsä.

”Kun meillä Jumalan armosta on tällainen palveluvirka, me emme lannistu.” 2. Kor. 4:1.

- a) tehdä Raamatun avaaminen helpommaksi
- b) tehdä Raamatun lukemisesta innostava tapahtuma
- c) johtaa elävään vuorovaikutukseen tekstin kanssa
- d) johtaa soveltamaan luettua käytäntöön

YLEISIÄ PERIAATTEITA

1. Tutustu lukuoppaassa annettuun lukutapasuositukseen.

Huomaa, että lukuopas on raamatunlukuohjelman osa, lukija lukee

ensin tekstin Raamatusta, sitten hän itse pohtii lukemaansa ja vasta sen jälkeen hän lukee mitä sinä kirjoitat.

2. Valitse yksi tai muutama asia, joihin keskityt. Koeta löytää tuoreita näkökulmia. Suostu siihen, ettet voi sanoa tekstistä kaikkea. Kysymysten teko on kirjoittaessa hyödyksi.

3. Auta lukijaa porautumaan pintaa syvemmälle. Anna hänelle tutkimistehtäviä.

Ohjaa hänet tekemään itse havaintoja

käytännöksi;

Scripture Union

toimit siis eräänlaisena katalysaattorina.

4. Ajattele päiväsivua ruokalistana (mutta muista, että Raamatun teksti on perusruoka!) Alkuruoka: (ingressi) ilmaise tekstin ydin, rakenna silta tekstin ja lukijan välille.

Pääruoka: (syventävä osa) selitä, tulkitse ja sovelta tekstiä; valaise sanomaa muilla Raamatun kohdilla.

Pyri ”keskustelemaan” Raamatun tekstin ja lukijan kanssa. Esitä tekstistä

kysymyksiä, joihin lukija itse vastaa. Jälkiruoka: (johtopäätös,

kiteytys) johdata lukija vastaamaan tekstiin; muistosana, rukous, toimintakehotus...yms.

5. Pyri konkreettisuuteen poikkeamatta kuitenkaan tekstistä. Teksti ei

ole omien ajatustemme kiitorata, vaan keskus. Toivomme, että tekstisi olisi avuksi lukijan päälle, sydämelle, käsille ja jaloille.

6. Raamatun rikkaus tulee esille myös siten, että oppaamme kirjoittajat ovat erilaisia niin taustaltaan kuin työ- ja elämänkokemukseltaankin (kuten lukijatkin!). Oppaan lukijat edustavat eri tunnustuskuntia (luterilaisia, vapaakirkollisia,

mahdollisesti muitakin). Sinun ei tarvitse salata omaa näkemystäsi, mutta kerro myös muista tulkinnoista. Anna Raamatun sanoa viimeinen sana.

8. Pyhä Henki innoitti Raamatun kirjoittajia. Hän on avain myös

KUN RYHDYT KIRJOITTAMAAN

1. Katso oppaan päiväsivua. Sinun ei kuitenkaan tarvitse huolehtia tekstin asettelusta ja korostamisesta. Taittäjä tekee sen.

2. Laita sivun yläreunaan päiväys ja raamatunkohta, sitten muu teksti.

3. Tabulointeja ei tavita, ei myöskään ylimääräisiä rivinvaihtoja. Tee yksi rivinvaihto vain kappaleen loppuun.

3. Käytä luovaa vapautta: alkuruoka – pääruoka – jälkiruoka -rakenteessa! Huomaa, että ”alkuruoka” nousee Raamatun tekstistä ilman otsikkoa ja sivun ainoa otsikko tulee ”pääruuan” yhteyteen.

4. Voit lähettää tekstisi tietokoneella, käsin tai kirjoituskoneella kirjoitettuna. Työn voi lähettää sähköpostitse osoitteeseen

kirsi.myllyniemi@pp.inet.fi . Jos lähetät tekstiä tietokonelevykkeellä postitse, printit saattavat olla tarpeen.

Tallennusmuoto mieluiten yksinkertaisin mahdollinen (pelkkä teksti, rtf tai sähköpostiviesti). Kirsi Myllyniemelle voi soitella aina kun on konsultointitarvetta.

5. Tekstin pituus: tekstin kokonaispituus on kaiken kaikkiaan noin 1400 merkkiä. Esimerkiksi niin, että ”alkuruuan” osuus on noin 250 merkkiä.

”Jälkiruuan” (laatikkoon tulevan tekstin) pituus on korkeintaan 90 merkkiä, noin 13 sanaa. Pyhäpäivinä yhteispituus saa olla vain noin 1300 merkkiä, sillä sivulle pitää lisäksi

mahtua luettelo kirkkovuoden teksteistä. (Kts. Hetkisestä jotain

pyhäpäivää!) Annettu mitta sisältää vähän pelivaraa puoleen tai toiseen (mutta vain noin + -60 merkkiä).

Huomattavasti liian pitkää tekstiä joudun lyhentämään, valitettavasti.

Huomattavasti liian lyhyet tekstit ovat vielä ongelmallisempia. Pyri siis pysymään annetussa mitassa.

6. Kieli ja tyyli: Käytä yksinkertaisia lauserakenteita. Vältä kaa-

Scripture Union

naankieltä ja vierasperäisiä sanoja.

Teologiset termit on syytä selittää, jos

niitä käyttää. Ole oma itsesi!

7. Korostettavat kohdat tekstissä: Jos kirjoitat tietokoneella, on turha laittaa lihavoituja, kursivoituja,

alleviivausta, sarkaimia tms. Jos haluat

jotain kohtaa korostettavan, merkitse se käsin printtiin.

8. Raamatun kirjojen lyhenteet: Käytämme niitä lyhenteitä, joita

Raamatossa käytetään. Katso Raamatun alaviitteistä mallia.

Raamatun osista käytämme lyhenteitä VT ja UT.

9. Viittaukset (käytä harkitusti!) Käsiteltävään jaksoon: jakeet

merkitään tekstiin sulkeisiin (lukua ei tarvitse merkitä, jos lukujakso

kattaa vain yhden luvun!) Viittaukset muihin Raamatun kohtiin tulevat

marginaaliin. Voit jättää niiden asettelun meidän huoleksemme ja

kirjoittaa

ne suoraan sen lauseen perään, johon ne liittyvät.

10. Laita tekstisi mukaan valokuva ja lyhyt esittely itsestäsi. Kuvan

voi tomittaa myös digitaalisena. Kuvassa saa hymyillä eikä ole pakko

käyttää virkapukua. Palautamme valokuvan, samoin kuin mahdolliset

levykkeet. Älä silti lähetä levykkeitä, joilla on sinulle korvaamattomia

tiedostoja!

11. Ja kaiken tämän jälkeen: Koeta pysyä sovitussa aikataulussa!

_____ Jos viivästystä tulee, ota yhteyttä

allekirjoittaneeseen.

Kirsi Myllyniemi

H e t k i n e n

Esimerkiksi psalmien selittämisessä hyödyllinen lähestymistapa saattaa löytyä uudesta vanhasta rukousmietiskelystä:

Oratio

Meditatio

Contemplatio

Reactio

Actio

Scripture Unionissa on yleisesti käytössä seuraava metodi. Se on puettu vähän eri muotoon eri maissa:

Oratio

Meditatio

Contemplatio

Reactio

Actio

Rukoile

Lue Raamattua

Mietiskele, havainnoi

Rukoile kiittäen

Jaa

Rukoile

Lue

Ajattele

Rukoile

Jaa

Tee

Rukoile ja lue

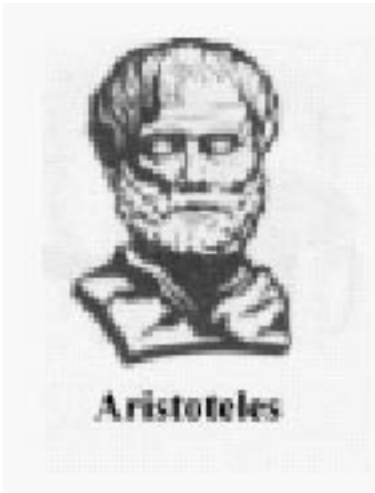
Havainnoi

Mietiskele

Sovella

Rukoile ja jaa

Länsimainen perinteemme:

Retoriikka

Aristoteles (384–322 eKr.): Retoriikka on taito löytää sopivat *suostuttelun* keinot. Keinot valitaan tilanteen ja sanoman vastaanottajan mukaan.

Keinovalikoima: *eetos*, *paatos* ja *logos*

παθος tunnesisältö, eläytyminen, samastuminen

εθος totuus, persoonallisuus, uskottavuus, luotettavuus

λογος järkeily, esimerkit, havainnollistaminen

Suostutteluteoriat

Suostuttelu = vastaanottajan mielipiteiden, asenteiden tai käyttäytymisen tarkoituksellinen muuttamisyritys piilo- tai ilmivaikuttamisen avulla.

Suostuttelun tutkimuksen tuloksia:

Huumorilla ei tältä kannalta ole merkittävää vaikutusta.

Pelon vaikutus suostutteluun: Vaikutus on suurin, kun sitä ei ole liikaa eikä liian vähän.

Vain vähän poikkeava sanoma on tuloksellisin.

Yksipuolinen suostuttelu vetoaa vähemmän älykkäisiin, **eri näkökantoja esittelevä** vetoaa älykkäisiin.

Esityksen **alku** ja **loppu** ovat merkityksellisimpiä, erityisesti loppu.

Vastaanottajan ominaisuuksien huomioon ottaminen tehostaa vaikutusta.

POHDITTAVAKSI SEURAAVAAN PALAVERIIN:

Aristotelesta on tullut aikamme filmiteollisuuden ja mainosmiesten oppi-isä ja profeetta.

Mitä hyvää, mitä huonoaretoriikka on tuonut tullessaan oman aikamme kulttuuriin?

Sisältääkö se meille mahdollisuuksia? Onko se tuonut tullessaan jotain vierasta (kristilliseen) viestintään?

Tämä materiaali liittyy Suomen teologisessa instituutissa järjestettävään kirjoittajakoulutukseen, sen ensimmäiseen kokoontumiseen, jonka aiheena on "Miten kirjoitan hyvän sananselitysjutun lehteen?"

© Kirsi Myllyniemi